

LINDÅS KOMMUNE

ÅRSMELDING 2014

Innleiing

For 2014 har rådmannen valt å gjere rapporteringa av årsrekneskap med noter, økonomisk analyse, status drift, organisasjon og medarbeidarar, måloppnåing og utvikling av organisasjonen meir tydeleg. Tidlegare år har all rapportering vert lagt fram i eitt dokument, «årsmeldinga», noko som gjer den lovpålagte rapporteringa mindre tydeleg, og som heller ikkje tilfredsstillar lovkrava som er sett til rapporteringa.

For 2014 legg rådmannen fram tre dokument:

1. Årsrekneskap med noter
2. Årsmelding som inneheld dei lovmessige krava til rapportering
3. Årsrapport som beskriving av kva organisasjonen omfattar, en gjennomgang av kva einigane driv med saman med utvikling, mål, tiltak og måloppnåing. I tillegg år årsrapporten djupare inn i organisasjonen med omsyn til tilsette, sjukefråver, HMT, gjennomgang av Kostratal mm. Årsrapporten omfatter den delen av rapporteringa som ikkje er regulert i lov og forskrift. Årsrapporten vert lagt fram først i juni, årskrekneskap og årsmelding vert lagt fram i april.

Ansvarleg utgjevar:

Lindås kommune, Rådmannen, 5914 Isdalstø

Tlf.: 56 37 50 00

postmottak@lindas.kommune.no

www.lindas.kommune.no

19. mars 2015

Ørjan Raknes Forthun
Rådmann
(sign.)

Janne Sund
Økonomisjef
(sign.)

Innhold

Budsjettvedtak for 2014	4
Organisasjon og medarbeidarar	6
Tiltak for å sikre høg etisk standard	6
Likestilling	6
Økonomi, nøkkeltal og analyse hovudtal	7
Rekneskapsresultat	7
Rekneskapsskjema 1A – drift	8
Rekneskapsskjema 1B – drift, tenestekområda sine nettoutgifter	8
Tenestekområda – avviksoversyn med forklaring	9
Tenestekområde 1 – Politisk styring	9
Tenestekområde 2 – administrativ styring	9
Tenestekområde 3 – Grunnskuletilbod	9
Tenestekområde 4 – Kulturformål	9
Tenestekområde 5 – Barnehagetilbod	10
Tenestekområde 6 – Kommunehelsetenester	10
Tenestekområde 7 – Sosiale tenester og barnevern	10
Tenestekområde 8 – Pleie og omsorgstenester	10
Tenestekområde 9 – Tekniske tenester	10
Nøkkeltal 2014	11
Likviditet	11
Soliditet	11
Netto driftsresultat - korrigert	12
Risikoeksponering	12
Analyse hovudtal	14
Driftsinntekter	14
Driftsutgifter	14
Eksterne finansieringstransaksjonar	15
Investeringsar (rekneskapsskjema 2A og 2B)	15
Kasse, bankinnskott	15
Gjeld og utlån	15
Fond (jf. Note 8)	17

Budsjettvedtak for 2014

VERBALPUNKT KOMMUNESTYRET SITT BUDSJETTVEDTAK 2014	STATUS
2) For å sikra langsiktig berekraftig økonomi er det naudsynt å redusera driftskostnadene. Det skal etablerast eit omstillingsprogram som omfattar heile den kommunale drifta. Dette skal skje i tett samarbeid med politisk og administrativ leiing, dei tilsette og deira organisasjonar. Omstillingsprogrammet skal vera eit forpliktande fellesprosjekt mellom politikk og administrasjon, og det er viktig å ha ei felles forståing for kva som er målet med programmet. Programmet skal innbefatta m.a. organisering, struktur, tenestenivå og eventuell konkurranseutsetting. Nærare mandat og prosess skal etablerast snarast. Avklaring av endeleg mandat og prosess skal skje i dialog mellom formannskap og administrativ leiing, så tidleg som muleg i 2014. Formannskapet skal og ha ei sentral rolle i den vidare prosessen med omstillingsprogrammet	Omstillings- og utviklingsprosjektet gjennomførte ein prosess etter prosjektplanen første halvår 2014. Det har og vore gjennomført informasjon til formannskapet i kvart møte. I overgangen til 2. halvår gjennomførte rådmannen ein prosess i forhold til formannskapet for å drøfte ein prioritering av fokusområde og tiltak vidare. Dei konkrete forslaga til kostnadsreduksjonar vart handsama i økonomiplanarbeidet hausten 2014. Prosjekter som inngår i utviklingsprogrammet Lindås 2019 ble lagt frem for formannskapet første gang 30. oktober 2014.
3) Den pågåande prosess med rullering av helse- og omsorgsplan skal vidareførast. Det same gjeld det tidlegare etablerte forbettringprogram for pleie og omsorg. Forbettringsprogrammet og omstillingsprogrammet skal på eit høveleg tidspunkt samordnast	Helse og omsorgsplan er under utarbeiding. Vedtaksprosjektet og omstillingsprogrammet er integrerte prosesser.
5) Lindås kommune vil ta eit utbytte fra Lindås tomteselskap på 3 mill i 2014 i henhold til aksjeloven. Dette skal gå til finansiering av idrettsanlegg på Lindås og Knarvik baneanlegg	Utbytte på 3 mill. kr er mottatt, se note 9 i rekneskapet og under pkt. "økonomi, nøkkeltal og analyse hovudtal" i årsmeldinga.
12) Musikkbinge: Kommunestyret oppmodar Lindås ungdomsråd om å jobba vidare med etablering av musikkbinge i Lindås, i samråd med levekårsutvalet	Ungdomsrådet gjorde følgjande vedtak - sak 03/14: <i>«Ungdomsrådet ser ikkje behov for å etablere musikkbinge i Knarvik. Dersom kommunestyret ønskjer å løyve ekstra midlar til ungdomstiltak, kan Ungdomsrådet bistå med forslag til tiltak».</i> Ungdomsrådets tilråding ble videresendt Levekår, som tok Ungdomsrådets innstilling til etterretning.
14) Kultur og bygdebokfond: kommunestyret ber levekårsutvalet utarbeide retningslinjer for kultur og bygdebokfondet	Framlegg til retningslinjer vart lagt fram i møte i Levekår oktober 2014 og i kommunestyret i november 2014.
15) Bygge og rehab.prosjekt: kommunestyret ber rådmannen vurdere prekvalifisering av totalentreprisetilbydar i alle bygge og rehabiliteringsprosjekt	Prekvalifisering nyttast der det antas mange eller useriøse tilbydarar. Skal spare tid på evalueringar ved å prekvalifisere. I Lindås kommune har det vore få tilbydarar så langt på anboda som har vore lyst ut, og behovet for prekvalifisering har ikkje vore stort. Rådmannen vil likevel fortløpande vurdere prekvalifisering på større og komplekse prosjekt uavhengig av entrepriseform og om det er nybygg eller omfattande rehab. Gjeld og kritiske prosjekt eller leveranser kor risikoen er stor. På mindre prosjekt ser vi ikkje det som hensiktsmessig då det er mindre risiko i tillegg til at prekvalifisering er ressurs- og kostnadsdrivende.

VERBALPUNKT KOMMUNESTYRET SITT BUDSJETTVEDTAK 2014	STATUS
16) Folkehelseiltak : Lindås kommune tilbyr å drifta lysa i aktivitetsløypa i Knarvik. Midler tas innafor teknisk drift – tenestekområde 9	Utbetalt eit driftstilskot på kr. 50.000.- til KnarvikMila for at dei skal drifte aktivitetsløypa
17) Gratis hall for barn og unge: Kommunestyret ber rådmannen utarbeida forslag til retningslinjer for gratis hall for barn og unge i idrettsanlegga i kommunen. Vidare ber ein om at rådmannen og ser på leigeforholdet til Hordaland fylkeskommune i Nordhordlandshallen, både når det gjeld kapasitet og leigepreis.	Sak vert ikkje lagt fram for politisk handsaming før 2015.
19) 80 % helsesøsterstilling blir videreført innanfor rammen til tenestekområdet.	Ok, gjennomført
20) Vidareføring av ein stk. leilighet/hytte på Haugastøl. Vert vidareført innafor drift/tenestekområde.	Ok, gjennomført

Organisasjon og medarbeidarar

Tiltak for å sikre høg etisk standard

Dei grunnleggjande verdiane som er vedtatt av Lindås kommune ligg til grunn for styringsdokument for Lindås kommune, og blir dermed sentralt i til dømes leiaropplæring medarbeidarutvikling. Eksempel på dette er Leiarhandboka som samlar informasjon om alle styringsverktøy for leiarar, og som blir brukt i leiaropplæring i regi av personalavdelinga.

Dei etiske retningslinene for tilsette i kommunen er formulert i gjeldande personalhandbok. Etik og verdiar er og vektlagt i andre styringsdokument som til dømes arbeidsgjevarpoltisk plan og HMT-systemet. Innanfor HMT-systemet kan vi mellom anna nemne at rutinen for varsling er gjennomgått og fornya i 2014.

Utviklingsprogrammet Lindås 2019 som er vedteke i 2014 har som ambisjon å styrke systemet bak ein etisk forsvarleg drift, og etablering av kvalitetssystemet KF-kvalitet og fokus på internkontroll er eksempel på dette.

Likestilling

Lindås kommune rullerte planen for likestilling i 2013, virkeområde for planen vart då utvida til og å gjelde vern mot diskriminering.

Status for likestilling innanfor arbeidsgivarfeltet er:

- Ihht. likestillingsplanen skal Lindås kommune arbeide for likestilling og fråver av diskriminering. Dette gjeld ikkje minst i rolla som arbeidsgivar. Det er tydeleggjort i lønnspolitisk plan og arbeidsgivarpolitisk plan at ulikskap i lønn og tilsettingsforhold som skuldast kjønn ikkje skal førekoma.
- Likestilling m.o.t. lønn og lønnsutvikling er også eit fast punkt som vert drøfta mellom

partane i samband med lokale lønnsforhandlingar, og er alltid ei føring for lokale forhandlingar.

I tråd med intensjonane viser og dei lokale lønnsforhandlingane at lønnsutviklinga har vore noko høgare for kvinner enn menn dei siste åra. Tabellen viser lønnsutvikling i 2014 fordelt på kvinner og menn:

Forhandl.område:	Kvinner:	Menn:
Kapittel 3:	4,75%	4,65%
Kapittel 5:	4,20%	3,74%

Kjønnsmessig representasjon i leiarstillingar er og eit uttrykk for likestilling i organisasjonen. Av leiarar i Lindås kommune er 59% av desse kvinner. Sjølv om vi har eit kvinneleg fleirtal av leiarar og at denne andelen har vore stabil gjennom dei siste åra er ikkje dette ei fordeling som speglar personalet elles. I alle stillingar er fordelinga mellom kjønna 18% menn og 82% kvinner.

Eit av dei viktigaste tiltak for likestilling i 2014 som har blitt gjennomført er det kontinuerlege fokuset på å gi tilbod om auka/full stilling til tilsette i deltidsstillingar. Då uønskt deltid først og fremst er eit problem knytt til kvinnedominerte yrke, er det å oppretthalda fokus på reduksjon av uønskt deltid ei prioritert oppgåve.

Likestillingsplanen har skissert tiltak for å følgje med på arbeidet med likestilling og vern mot diskriminering ute i tenestene, til dømes i skule og barnehage. Dette er målsettingar som er godt forankra i nasjonale målsettingar og føringar, og som vi veit blir ivareteitt i tenestene.

Økonomi, nøkkeltal og analyse hovudtal

Rekneskapsresultat

Netto driftsresultat for 2014 er 44,2 mill. kr., noko som utgjer 3,6% netto driftsresultat.

Frå og med 2014 har det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi rådd til at netto driftsresultat skal utgjera 1,75% av driftsinntektene. Korrigert for at kommunen i 2014 har sett av midlar til omtvista eigedomsskatt og premieavvik utgjer netto driftsresultat 1,6%.

Lindås kommune sin rekneskap for 2014 syner eit rekneskapsmessig resultat i balanse. Det vart med bakgrunn i strykningsreglane i kommunelova totalt strøket 3,5 mill. kr i avsetnad til fond og overføring frå drift til investering for å kome i balanse (jamfør note 9 til rekneskapen).

Dei største avvika frå budsjett 2014 er at dei frie disponible inntektene vart 2,1 mill. kr lågare enn budsjettert, noko som i hovudsak skuldast lågare skatteinngang enn budsjettert. Netto finansinntekter og utgifter vart 3 mill. kr lågare enn budsjettert grunna både lågare avdragsinntekter og

høgare avdrag enn budsjettert. Avdragsinntektene som kjem frå sjølvkost (VA) er lågare enn budsjettet sidan investeringane for 2013 og 2014 ikkje har same framdrift som det vart lagt opp til i budsjettet. Investeringsbudsjettet for vatn i 2013 og 2014 var på sum totalt 44,1 mill kr, rekneskapet viser at summen er 21,3 mill kr. I tillegg er rentesatsen for 2013 og 2014 lågare enn det som vart lagt til grunn i budsjett 2014.

Driftsrekneskapen for tenesteområda viste totalt eit mindreforbruk på 1,2 mill. kr i forhold til revidert budsjett 2014. Meir om dette under «tenesteområda – avviksoversyn med forklaring».

Lindås kommune har i 2014 bokførte eigedomsskatteinntekter på 163 mill. kr. Av desse utgjer 31,4 mill. kr eigedomsskatt og renter frå TCM. I rekneskapen vert dei til ei kvar tid vedtekne taksane i takstnemnd og overtakstnemnd lagd til grunn.

Rekneskapsskjema 1A – drift

Rekneskapsskjema 1A - drift	Rekneskap 2014	Reg.budsjett 2014	Oppr.budsjett 2014	Rekneskap 2013
Skatt på inntekt og formue	-370 954 011	-378 089 000	-385 489 000	-354 952 535
Ordinært rammetilskudd	-368 409 552	-364 111 000	-364 111 000	-352 852 811
Skatt på eiendom	-163 059 754	-163 059 000	-162 821 000	-162 820 973
Konsesjonskraft, avgift	-135 091	-150 000	-150 000	-209 869
Andre generelle statstilskudd	-16 602 825	-15 870 000	-13 750 000	-14 274 077
Frie disponible inntekter	-919 161 233	-921 279 000	-926 321 000	-885 110 265
Renteinntekter og utbytte	-38 170 611	-38 649 000	-36 749 000	-31 398 452
Renteutg.,provisjoner og andre	26 548 059	26 924 000	27 824 000	23 201 593
Avdragsinntekter	-2 095 008	-4 202 000	-4 202 000	-1 720 097
Avdrag på lån	34 349 114	33 543 000	33 543 000	28 864 426
Netto finansinnt./utg.	20 631 554	17 616 000	20 416 000	18 947 470
Premieavik	-6 616 452	-7 353 000		3 974 225
Pensjonsinnskott	-13 408			-8 283 902
Til dekning av tidligere underskot				
Til ubundne avsetninger	72 021 390	72 517 000	44 606 000	42 974 000
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	-14 400 993	-14 401 000		
Bruk av ubundne avsetninger	-16 239 000	-16 441 000		-22 988 125
Bruk av likviditetsreserve				
Netto avsetninger	34 751 537	34 322 000	44 606 000	15 676 198
Momsrefusjon investeringsaktivitet				-26 995 727
Overført til investeringsregnskap		3 202 000	3 000 000	27 043 852
Til fordeling drift	-863 778 142	-866 139 000	-858 299 000	-850 438 472
Motpost avskrivningar	-31 076 590	-29 976 000	-28 790 000	-29 187 050
Sum til fordeling drift	-894 854 732	-896 115 000	-887 089 000	-879 625 522
Netto driftsutgifter tenesteområda	894 854 732	896 115 000	887 089 000	865 224 529
Meirforbruk/mindreforbruk	0	0	0	-14 400 993

Rekneskapsskjema 1B – drift, tenesteområda sine nettoutgifter

Rekneskapsskjema 1B - drift Tenesteområda sine netto utgifter	Rekneskap 2014	Reg. budsjett 2014	Oppr. Budsjett 2014	Rekneskap 2013
1 Politisk styring	21 532 408	22 152 000	20 652 000	21 467 062
2 Administrativ styring, støttefunksjonar	208 542 975	201 701 000	209 540 000	198 332 411
3 Grunnskuletilbod	187 172 997	190 713 000	186 979 000	187 435 434
4 Kulturformål	13 436 231	14 815 000	14 876 000	13 793 187
5 Barnehage-tilbod	23 047 093	22 529 000	24 129 000	21 629 253
6 Kommunehelsetenester	48 462 189	48 654 000	49 445 000	43 857 611
7 Sosiale tenester, barnevernstenester	59 130 178	57 360 000	53 357 000	52 539 245
8 Pleie- og omsorgstenester	231 180 722	235 170 000	225 287 000	224 352 965
9 Tekniske tenester	102 349 939	103 021 000	102 824 000	101 817 360
Sum tenesteområda	894 854 732	896 115 000	887 089 000	865 224 528

Tenesteområda – avviksoversyn med forklaring

Rekneskapsskjema 1B - drift Tenesteområda sine netto utgifter	Rekneskap 2014	Reg. budsjett 2014	Avvik	Avvik i %
1 Politisk styring	21 532 408	22 152 000	-619 592	-2,8 %
2 Administrativ styring, støttefunksjonar	208 542 975	201 701 000	6 841 975	3,4 %
3 Grunnskuletilbod	187 172 997	190 713 000	-3 540 003	-1,9 %
4 Kulturformål	13 436 231	14 815 000	-1 378 769	-9,3 %
5 Barnehage-tilbod	23 047 093	22 529 000	518 093	2,3 %
6 Kommunehelsetenester	48 462 189	48 654 000	-191 811	-0,4 %
7 Sosiale tenester, barnevernstenester	59 130 178	57 360 000	1 770 178	3,1 %
8 Pleie- og omsorgstenester	231 180 722	235 170 000	-3 989 278	-1,7 %
9 Tekniske tenester	102 349 939	103 021 000	-671 061	-0,7 %
Sum tenesteområda	894 854 732	896 115 000	-1 260 268	-0,1 %

Tenesteområde 1 – Politisk styring

Mindreforbruket under politisk styring skuldast at momsrefusjonen for investeringar i gravplasser er tilbakeført i samsvar med gjeldande vedtak. Momsrefusjonen var ikkje budsjetttert i 2014.

Tenesteområde 2 – administrativ styring

Under administrativ styring er det eit meirforbruk på 6,8 mill. kr i 2014. Av dette utgjer 3 mill. kr utgifter knytt til grunnskuleundervisning, både tenestekjøp frå andre kommunar, utgifter knytt til spesial undervisning og utgifter til skuleskyss.

Det er eit meirforbruk på bestillarkontoret på 2 mill. kr i 2014, som i hovudsak skuldast reiseutgifter knytt til dagsenter og dagtilbod, høgare lønsutgifter på hjelpemiddelformidling, lågare refusjonar frå staten enn budsjetttert og høgare medfinansiering knytt til sjukehusopphald. I tillegg har det vore høgare utgifter knytt til heimetenesten som i stor grad er dekkja inn av mindreforbruk innan institusjon. Det er ført 0,25 mill. kr på bestillarkontoret knytt til varmekablar i veg og asfalt utanfor Skrenten omsorgsbustader. Desse utgiftene skulle vore ført på tenesteområde 9, tekniske tenester.

Eining for areal og miljø har i 2014 eit meirforbruk på om lag 0,5 mill kr knytt til lågare inntekter enn budsjetttert på byggjesak og høgare utgifter knytt til planarbeid.

Det har vore eit meirforbruk på om lag 0,9 mill. kr knytt til IKT. I hovudsak skuldast dette 0,54 mill. kr i auka utgifter til lisensar og 0,34 mill. kr i auka utgifter til Nordhordland IKT i samband med nye felles fagsystem.

Tilskot til private barnehagar vart 0,2 mill. kr høgare enn budsjetttert i 2014.

Tenesteområde 3 – Grunnskuletilbod

Grunnskuletilbod hadde i 2014 eit mindreforbruk i høve til budsjett på totalt 3,5 mill. kr. Dette skuldast eit samla mindreforbruk på drift av skulane på 0,6 mill. kr. Mindreforbruket skuldast i hovudsak høgare sjukelønsrefusjonar enn budsjetttert. Skulefritidsordninga har eit samla mindreforbruk på 2,3 mill. kr, noko som i hovudsak skuldast lågare lønnsutgifter og høgare sjukelønsrefusjonar enn budsjetttert. Utgiftene knytt til skuleskyss er 0,8 mill. kr høgare enn budsjett.

Læringssenteret hadde totalt eit mindreforbruk på 1,5 mill. kr i 2014 som i hovudsak skuldast sjukelønnsrefusjon og høgare refusjonsinntekter frå kommunar, private og fylkeskommunar enn berekna.

Tenesteområde 4 – Kulturformål

Kulturformål hadde eit mindreforbruk på 1,4 mill. kr i 2014. Dette skuldast 0,55 mill. kr høgare leigeinntekter og lågare utgifter i Nordhordlandshallen og Lindåshallen enn budsjetttert. Kulturvern og samlingar hadde eit mindreforbruk på 0,4 mill. kr grunna lågare husleige og mindreforbruk på materiell/ øvrig drift i 2014, i tillegg til at vedlikehald på Leivestadtunet vart belasta budsjett for vedlikehald på eigedomsavdelinga og ikkje kultur. Kulturskulen hadde eit mindreforbruk på 0,15 mill. kr grunna lågare lønnsutgifter og høgare refusjonsinntekter enn budsjetttert. Frivillighetssentralen fekk overført 0,1 mill. kr meir i re-

fusjon frå fylkeskommunen enn budsjetttert. Vidare vart det utbetalt 0,1 mill. kr mindre i tilskot under aktivitetstilbod for born og unge og fritidsklubbane hadde eit mindreforbruk på 0,1 mill. kr.

Tenesteområde 5 – Barnehagetilbod

Dei kommunale barnehagene hadde eit meirforbruk i 2014 på 0,5 mill. kr. Dette skuldast ein feil i berekninga av avsetnad for lønnsauke og refusjon av sjukeløn som vart justert per 2. tertial 2014. Det vart per 2. tertial gjort ein budsjettjustering (reduksjon) på 1,6 mill. kr. Denne justeringa skulle ha vore på 1,1 mill. kr. Sett bort frå dette, har drift av dei kommunale barnehagane har vore som budsjetttert i 2014.

Tenesteområde 6 – Kommunehelsetenester

Samla var det eit mindreforbruk under tenesteområde kommunehelsetenester på 0,19 mill. kr i 2014.

Eining for helsetenester hadde eit mindreforbruk på 0,4 mill. kr i 2014. Mindreforbruket skuldast høgare refusjonar og inntekter enn budsjetttert, i tillegg til sjukelønnsrefusjonar som ikkje var budsjetttert.

Norhordland legevakt hadde i 2014 eit meirforbruk knytt til den ordinære drifta av legevakttenestene på 0,2 mill. kr.

Tenesteområde 7 – Sosiale tenester og barnevern

Det var totalt eit meirforbruk på sosiale tenester på 0,5 mill. kr. i 2014. Meirforbruket skuldast i hovudsak auke i sosiallån. Fylkesmannen har varsla at tidligare løysing (garanti) av depositumskonto ikkje var lovlig, og den tidligare garantien vert no ytt som sosiallån.

Det var i 2014 eit meirforbruk på 1,3 mill. kr under barnevern. Meirforbruket skuldast i hovudsak utbetalingar av forsterheimsgodtgjersle på 1 mill. kr meir enn budsjetttert. I tillegg synar rekneskapen for bufellesskap for einslige mindreårige

flyktningar 0,8 mill. kr meir enn budsjetttert. Dette skuldast at det i 2014 var medfinansiering i tillegg til kommunal eigenandel på 20%, medan det ikkje var budsjetttert med meir enn 10%. I tillegg har det vore høgare driftsutgifter enn budsjetttert. Det har vore mindreforbruk under tenesten barnevernstiltak i familien på grunna vakante stillingar, og mindreforbruk på øvrige driftspostar. Samla gjer dette eit meirforbruk på 1,3 mill. kr i 2014 innan barnevern.

Tenesteområde 8 – Pleie og omsorgstenester

Pleie og omsorg har eit mindreforbruk på 3,9 mill. kr i 2014.

Sjukeheimstenesta har hatt eit mindreforbruk på 2,7 mill. kr. grunna vakante stillingar, høgare refusjon for ressurskrevjande brukarar enn budsjetttert og lågare driftsutgifter.

Heimetenesta har hatt eit meirforbruk på 1,1 mill. kr. i 2014. Meirforbruket er knytt til høgare driftsutgifter til mellom anna Skrenten omsorgsbustad og lågare refusjon for ressurskrevjande brukarar enn budsjetttert.

Eining for funksjonshemma har i 2014 hatt eit mindreforbruk på 2,3 mill. kr. Dette skuldast høgare refusjon for ressurskrevjande brukarar enn budsjetttert, samt høgare refusjonar frå andre kommunar.

Tenesteområde 9 – Tekniske tenester

Tekniske tenester har eit mindreforbruk på 0,7 mill. kr i 2014.

Teknisk drift har eit meirforbruk på 0,3 mill. kr, som kjem av auka vegvedlikehald. Reinhold har eit mindreforbruk på 0,3 mill. kr, som skuldast lågare driftsutgifter. Branneininga har eit mindreforbruk på 0,7 mill. kr. Dette skuldast vakante stillingar innan brannforebygging og at det varsla meirforbruket i økonomirapport for 2. tertial innan brannvern ikkje vart reelt. Det vart då varsla at branneininga ikkje ville klare å innfri dei budsjettterte inntektsmåla sine, noko som delvis vart oppnådd likevel.

Nøkkeltal 2014

Likviditet

Likviditet tyder betalingsevne og er eit økonomisk uttrykk for evnen til å kjøpe. God likviditet betyr høg evne til å kjøpe. Ved rekneskapsanalyse nyttast som regel fire måter å berekne likviditetsgraden på. Under ser ein berekninga av to av dei aktuelle måtane.

Likviditetsgrad 1:

Likviditetsgrad 1 fortel noko om forholdet mellom omløpsmidlar og kortsiktig gjeld. Med andre ord måler det bedriftene si evne til å dekkje sine betalingsforpliktingar etter kvart som dei forfell.

Formelen for Likviditetsgrad 1 er Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 1 bør vere større enn 2. Omløpsmidler inkluderar varelager, fordringar, investeringar og kontantbeholdning.

Likviditetsgrad 3a:

Likviditetsgrad 3a fortel noko om forholdet mellom dei mest likvide midlane og kortsiktig gjeld. Dei mest likvide omløpsmidlane er bankinnskudd, kontantar og lignende, korrigert for ubrukte lånemidlar.

Formelen for Likviditetsgrad 3a er (kassebeholdning + Bankinnskudd – ubrukte lånemidlar)/ kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 3a bør vere større enn 0,5.

Omløpsmidler:	2014	2013	2012	2011	2010
Omløpsmidler iflg balanse	509 822 365	487 260 881	444 130 039	459 217 913	501 411 324
Mottatte avdrag startlån	5 568 648	5 309 041	4 481 860	3 471 560	2 696 473
Korrigert omløpsmidler	515 391 013	492 569 922	448 611 899	462 689 473	504 107 797
Premieawik	-21 655 786	-15 039 334	-19 128 022	-1 490 452	-95 876 829
Mest likvide omløpsmidler	493 735 227	477 530 588	429 483 877	461 199 021	408 230 968
Kortsiktig gjeld:	2014	2013	2012	2011	2010
KG iflg balanse	173 054 850	165 085 159	168 570 276	198 706 242	169 705 510
Avdrag på lån drift	34 349 114	28 864 426	26 811 730	25 195 579	21 677 023
Avdrag på lån investering	12 406 877	10 814 581	9 567 868	6 678 367	5 701 919
Bundne fond til bruk neste år	8 892 634	7 757 093	3 438 975	5 284 872	4 103 844
Korrigert kortsiktig gjeld	228 703 475	212 521 259	208 388 849	235 865 060	201 188 296
	2014	2013	2012	2011	2010
Likviditetsgrad 1:	2,3	2,3	2,2	2,0	2,5
Likviditetsgrad 3a:	1,3	1,3	1,0	0,9	1,0

Lindås kommune har god likviditet.

Soliditet

Soliditet er eit uttrykk for ei bedrift si evne til å tåle tap. Ei bedrift med høg egenkapitalprosent har god soliditet.

For ein kommune kan soliditeten fortelje noko om evnen til å oppretthalde gode tilbod ovanfor innbyggjarane fordi renter og avdrag ikkje legg for stort beslag på driftsinntektene. Det betyr og at kommunen har større egenkapital til å tære på i dårlege tider. Å tære på egenkapital betyr å forringe formuen (egenkapital) ved for eksempel å selge tomter og andre faste eiendommer og bru-

ke midlene til finansiering av investering i statet for å bruke frie midlar til investering.

Kjennetegn på god soliditet er høg egenkapitalprosent, god inntening, god rentabilitet, god finansieringsstruktur og god likviditet. Ei solid bedrift kan ha god soliditet, men likevel komme i store vanskar på grunn av dårleg likviditet. Soliditetsgraden er eit uttrykk for å måle soliditet, og beskriv i prosent kor mykje egenkapitalen utgjer av bedriftens passiva. Soliditetsgraden =

egenkapital/totalkapital. Det er ikkje eit mål å ha størst mogleg soliditet, men det er viktig å måle soliditetsutviklinga over tid. Som peikepinn kan

ein sei at soliditetsgrad over 50% er god, frå 50% til 30% er soliditeten moderat og ein soliditetsgrad under 30% er dårleg.

	2014	2013	2012	2011	2010
EK	551 740 444	515 701 814	443 172 656	340 046 762	625 476 223
Bunde fond	-8 892 634	-7 757 093	-3 438 975	-5 284 872	-4 103 844
Korrigert EK	542 847 810	507 944 721	439 733 681	334 761 890	621 372 379
Totalkapital	3 253 065 718	3 079 932 076	2 757 885 367	2 559 869 102	2 485 935 773
Soliditetsgrad:	17 %	16 %	16 %	13 %	25 %

Lindås kommune har dårleg soliditet, og har ein lågare evne til å oppretthalde gode

tilbod ovanfor innbyggjarane når renter og avdrag legg for stort beslag på driftsinntektane.

Netto driftsresultat - korrigert

Netto driftsresultat:	Rekneskap 2014	Budsjett 2014	Rekneskap 2013	Rekneskap 2012
Netto driftsresultat	-45 286 079	-43 563 000	-71 034 566	-76 716 330
Premieawik	21 655 786	22 392 000	15 039 334	19 013 559
Usikker inntekt (omtvista eigedomsskatt)	31 379 000	31 379 000	29 603 000	27 600 000
Pliktig momskomp (60%)	-	-	21 596 581	11 436 600
Bruk av bundet fond	-7 888 622	-964 000	-3 465 563	-5 328 505
Bruk av disposisjonsfond	-17 184 000	-17 712 000	-23 335 296	-6 679 307
Bruk av tidlegare års overskot	-14 400 993	-14 401 000		
Avsetning til bundet fond	11 601 101	871 000	12 588 626	7 049 652
Korrigert netto driftsresultat	-20 123 808	-21 998 000	-19 007 884	-23 624 331
Korrigert netto driftsresultat	1,6 %	1,9 %	1,6 %	2,1 %

Risikoeksponering

Lindås kommune har ikkje plasserte midlar i finansmarknaden anna enn i bank, og er så leis ikkje utsett for anna risiko enn rentenedgang på innskot.

Den største risikoeksponeringa Lindås kommune er utsett for er renteauke på lånegjelda. Det har vore ein kraftig auke i lånegjelda dei siste åra, og per 31.12.2014 er lånegjelda på 977 mill. kr (utan formidlingslån). Renta har vore låg i 2014, og på sikt er det naturleg at renta vil stige.

Ein renteauke på 1% utgjer om lag 9,8 mill. kr per år i auka renteutgifter. For å finansiere ein renteauke på 1% må Lindås kommune redusere driftsnivået med 9,8 mill. kr, noko som utgjer om lag 15 årsverk. Ein renteauke på 2% utgjer ein auke i renteutgifter på om lag 19,5 mill. kr i året, som igjen tilsvarar om lag 30 årsverk.

I 2014 er det motteke utbytte frå BKK på 15,6 mill. kr og eit utbytte frå Lindås tomteselskap på 3 mill. kr. I 2015 er det budsjettert med 7,8 mill. kr i utbytte frå BKK. Sjølv om nivået på utbytte er redusert i komande økonomiplanperiode, er det viktig å vere merksam på at det kan skje endringar i selskapa Lindås kommune er medeigarar i som gjer at nivået på utbytte kan verte endå meir redusert.

I 2014 har Lindås kommune motteke kr 163 mill. kr i eigedomsskatt på verk og bruk. Sett bort frå eigedomsskatt som er sett av til fond for omtvasta eigedomsskatt, er inntektene frå eigedomsskatt nytta til å finansiere drifta i Lindås kommune. Inntekter frå eigedomsskatt kan ikkje reknast som langvarige sikre inntekter, då det kan skje endringar i regelverket som regulerer adgangen til

eigedomsskatt og endringar i både omfang og storleik på skatteobjekta og skattegrunnlag.

Det er svært viktig at Lindås kommune har avsett midlar på disposisjonsfond til å dekkje ein endring i inngangen på eigedomsskatt, då ein endring på dette området vil få betydelige konsekvensar for Lindås kommune på kort sikt. Vidare er det naudsynt at det er sett av minder på disposisjonsfond til å kunne dekkje ein uventa renteendring. Det er i økonomiplanperioden budsjetttert med ein renteutvikling basert på eit estimat frå Kommunal-

banken. Dette estimatet er utarbeida med omsyn til informasjon frå Norges Bank, SSB og forventa marknadsrente.

Regjeringen har varsla ein gjennomgang av inntektssystemet og at eventuelle endringar leggjast fram i kommuneproposisjonen for 2017. Ein gjennomgang av inntekssystemet skal sjåast i samanheng med kommunereforma. Korleis dette eventuelt vil slå ut for Lindås kommune er for tidlig å sei noko om, men det er grunn til å tru at det vil verte endringar.

Analyse hovudtal

Driftsinntekter

Lindås kommune sine driftsinntekter kan grupperast som følgjer (eksklusiv interne overføringer mellom avdelingane):

- Formueskatt, inntektsskatt og rammetilskot
- Egedomsskatt
- Andre driftsinntekter som vert inntektsført direkte på einingane. Døme på dette er
 - brukarbetaling
 - andre sals- og leigeinntekter
 - overføringer med krav til motyting
 - andre statlege overføringer

(inkludert i denne gruppa ligg også andre generelle statstilskot som er bokført sentralt - skjema 1A)

Samla driftsinntekter i 2014 var på 1 227,9 mill. kr. Dette er ein auke på 29,4 mill. kr eller 2,4% frå 2013.

Kommunen sine inntekter frå skatt og rammetilskot var på 739,4 mill. kr, ein auke på 31,6 mill. kr frå 2013 eller 4,5%.

Det er bokført 163,1 mill. kr i egedomsskatt for 2014, ein auke på 0,3 mill. kr frå 2013.

Brukarbetalingar og andre sals- og leigeinntekter utgjer 109,7 mill. kr i 2014. Dei syner ei meirinntekt på 1,2 mill. kr i høve til budsjett. Samanlikna med 2013 er det ein auke på 5,0 mill. kr eller 4,8%.

Overføringer med krav til motytingar inneheld diverse refusjoner frå stat, fylkeskommune, andre kommunar og private for konkrete tenester som kommunen har hatt. Desse syner meirinntekter på 64,4 mill. kr. i forhold til budsjett. Avviket mellom rekneskap og justert budsjett skuldast i hovudsak at refusjon for sjukepengar og refusjon av foreldrepengar frå NAV ikkje vert budsjettet, og utgjer samla 35,3 mill. kr. Ved sjukdom/ svangerskap vil einingane ofte ha ei tilsvarende vikarutgift som på same måte ikkje har vore budsjettet. Momskompensasjon drift kom ut med ei meirinntekt på 11,8 mill. kr (med ei tilsvarende meirutgift under posten «Overføringer» på utgiftssida. Det har vore budsjettet for låg momskompensasjon på både inntekt og utgiftssida

Refusjoner frå staten viser ei meirinntekt på 9,7 mill. kr. Avviket skuldast blant anna prosjektmidlar og kompetansemidlar som ikkje har vore budsjettet.

Driftsutgifter

Lindås kommune sine driftsutgifter kan grupperast som følgjer (eksklusive interne overføringer mellom avdelingane):

- Løn og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tenestar som inngår i produksjonen
- Kjøp av varer og tenester som erstattar produksjonen
- Overføringer

Driftsutgiftene viste ein auke på 53,7 mill. kr frå 2013 til 2014, og utgjorde 1187,4 mill. kr. Dette gjev ein auke på 4,7%.

Lønsutgiftene er 25,8 mill. kr høgare enn budsjettet. Dette må sjåast i samanheng med meirinntekter på lønsrefusjon frå Nav på 35,3 mill. kr. Innanfor sjukeheimstenesta og heimetenesta er det kjøpt vikarbyråtenester for 10,4 mill. kr.

Sosiale utgifter er 5,9 mill. kr høgare enn budsjettet. Sosiale utgifter inkluderer pensjonsutgifter, premieavvik pensjon og arbeidsgivaravgift. Dette skuldast at det ikkje er budsjettet vikarbruk som vert refundert frå NAV.

Premieavvik for 2014 er inntektsført med 21,7 mill. kr. Premieavviket vart budsjettjustert i samband med 2. tertialrapport, og det vart vedteken at premieavviket skulle setjast av til disposisjonsfond for pensjon.

Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunen sin tenesteproduksjon er 14,3 mill. kr høgare enn budsjettet. Samanlikna med 2013 er dette ein auke på 8,7 mill. kr eller 6,0%. Avviket skuldast meirforbruk på konsulenttenester, vedlikehald og transportutgifter.

Kjøp av varer og tenester som erstattar eigen tenesteproduksjon er 5,5 mill. kr høgare enn budsjettet. Samanlikna med 2013 er dette ein auke på 3,3 mill. kr eller 2,1%. Avviket skuldast blant

anna meirforbruk på spesial pedagogikk i skuler og barnehagar.

Overføringsutgiftene inneheld bla medfinansiering til helseforetak, momskompensasjon og overføring til privat. Overføringsutgiftene er 14,7 mill. kr høgare enn budsjettet. I avviket inngår 11,8 mill. kr meirutgifter moms drift (tilsvarande meirinntekt under posten "Overføring med krav til motyting"). I tillegg er det eit meirforbruk på overføring til private på 2,9 mill. kr. Dette gjeld dekking av renter og avdrag på lån til Lindås kyrjelege fellesråd, der budsjettbeløpet ligg på anna konto i rekneskapen.

For året 2014 utgjorde løn og sosiale utgifter 67,3% av dei totale driftsutgiftene. Dette er ein auke på 0,3% frå 2013.

Eksterne finansieringstransaksjonar

Finansinntektene består av renteinntekter, utbytte og mottatte avdrag på sosialutlån. Desse vart samla på 34,6 mill. kr i 2014, 1,1 mill. kr meir enn budsjettet.

Det er i 2014 motteke eit samla utbytte frå BKK på 15,6 mill. kr.

Finansutgiftene består av renteutgifter, avdragsutgifter og sosialutlån. Desse vart samla på 62,0 mill. kr i 2014, 1,5 mill. høgare enn budsjettet. Avviket skuldast i hovudsak meir utlån frå sosial med 1 mill. kr.

Kasse, bankinnskot

Kassebeholdninga og bankinnskota har utvikla seg slik som vist i tabellen under. Dei ledige midlane står i vår hovudbank, DNB, på spesielt avtalte vilkår.

Kasse, bankinnskot	Rekneskap 2011	Rekneskap 2012	Rekneskap 2013	Rekneskap 2014
Kasse	31	31	35	47
Den norske Bank	355 468	323 772	375 213	388 391
Nordea bank	827	0	0	0
Sum	356 326	323 803	375 247	388 438

Gjeld og utlån

FOLKETAL	2011	2012	2013	2014
Innbyggjarar pr. 31.12.	14 668	14 820	15 069	15 402

Investeringsar (rekneskapsskjema 2A og 2B)

Lindås kommune sine bruttoinvesteringar i anleggsmidlar (bygningar, vegar, anlegg o.a.) er i 2014 på 122,9 mill. kr. I tillegg kjem utlån og forskoteringar på 7,1 mill. kr, kjøp av aksjer og andeler på 17,8 mill. kr (KLP), avdrag på lån 12,4 mill. kr og avsetningar på 6,9 mill. kr.

Justert budsjett for investeringane inneheld vedteke budsjett for året, samt unytta investeringsmidlar frå tidlegare år (oppbudsjettet). Dette er gjort slik at ein til ei kvar tid skal ha eit oversyn over samla unytta midlar for prosjekta. Investeringsbudsjettet er finansiert med lånemidlar (91,6 mill. kr), sal av anleggsmidler (4,3 mill.kr), mottatte avdrag og refusjonar (21,6 mill. kr), kompensasjon for merverdiavgift (17,7 mill.kr), og bruk av avsetningar (32,0 mill. kr).

Rammebudsjettet for vatn og avløp syner eit mindreforbruk i høve til budsjett på samla 63.6 mill. kr. Dette skuldast akkumulerte låneopptak over mange år med bakgrunn i ambisiøse tekniske hovudplaner. Forseinkinga på gjennomføringa skuldast i hovudsak uventa kompliserte resipienttilhøve på avløpssektoren, samt uavklarte tilhøve på Mongstad, både vedr. Statoil og NVE. Manglande ingeniørkapasitet ved Teknisk drift har også vore sterkt medverkande til opphoping av ubrukte lånemidlar.

Lånegjeld	Rekneskap 2011	Rekneskap 2012	Rekneskap 2013	Rekneskap 2014
Langsiktig gjeld	873 073	939 977	1 099 457	1 139 708
Utlån formidlingslån	-132 470	-154 402	-169 422	-161 979
Sum netto lånegjeld	740 603	785 575	930 035	977 729
Netto lånegjeld pr. innbyggjar	50 491	53 008	61 718	63 481

Ordinære lån til investeringar og vidare utlån utgjorde 1 139 mill. kr ved utgangen av 2014, ein auke på 40 mill. kr. Netto lånegjeld pr. innbyggjar har no auka med 1 800 kr per innbyggjar det siste året.

Kommunen tek opp lån i Husbanken og låner desse ut igjen som «Vidareutlån» (startlån) til kommunen sine innbyggjarar. Anna forskottering utgjer 22 mill. kr. Av dette er 17 mill. kr forskottering til statens vegvesen og 5 mill. kr til Knarvik senter.

Långjevarar	Rekneskap 2011	Rekneskap 2012	Rekneskap 2013	Rekneskap 2014	Rekneskap 2014
Formidlingslån					
Husbanken	151 820	172 664	192 262	225 768	20 %
Kommunalbanken	6 600	6 187	5 775	5 362	0 %
Andre lån					
Husbanken	11 650	11 650	24 304	23 253	2 %
Kommunalbanken	699 257	745 381	877 116	885 325	78 %
Kommunekreditt					
KLP	3 747				
Sum lånegjeld	873 074	935 882	1 099 457	1 139 708	100 %

Når det gjeld «Andre lån» er mesteparten av desse tekne opp i Kommunalbanken. Dei har som regel kome med det lågaste tilbodet med omsyn

på rentene, noko som særleg skuldast eigarskapen og kundane. Staten er eineiegar av banken, og staten har stadfesta at dette ligg fast.

Fond (jf. Note 8)

Det er i 2014 og tidlegare år avsett midlar til fond for bruk i seinare år. Her er eit oversyn over dei fonda som står pr. årsskiftet:

FOND (1000 kroner)	Rekneskap 2011	Rekneskap 2012	Rekneskap 2013	Rekneskap 2014
Disposisjonsfond				
Disposisjonsfond	22 973	55 544	61 927	46 158
Disposisjonsfond Pensjon	68 000	14 500	0	22 392
Disposisjonsfond Omtvista eigedomsskatt		36 600	64 703	96 082
Overførte løyvingar	2 393	37 927	1 323	1 381
Næringsfond	3 163	2 780	1 722	777
Bygdebok, kulturminnefond	890	890	890	890
Bundne driftsfond				
Bunde driftsfond vatn, avløp	1 556	5 149	9 824	11 621
Andre bundne fond	5 285	3 439	7 757	9 576
Musikkprisfond	111	111	111	111
Frivilligpris	3	3	3	3
Tap på etableringslån	434	434	434	503
Bygdesogefond	18	18	18	18
Lindås sparebank legatfond	17	17	17	17
Kommunalt viltfond	590	444	574	601
Ubundne investeringsfond				
Ubundne investeringsfond	36 927	7 938	16 330	2 430
Ubundne investeringsfond, dis	2 205	2 205	2 205	2 205
Ubundne investeringfond, kommunale bustader				4 205
Bundne investeringsfond				
Bundne investeringsfond	2 990	1 535	17 984	20 400
Sum fond	147 555	169 534	185 822	219 370

Det generelle disposisjonsfondet inkludert disposisjonsfond pensjon og omtvista eigedomsskatt utgjør ved årsskifte 164,6 mill. kr. Dette er ein

auke på 39,0 mill. kr frå 2013. Av dette utgjør 96 mill. kr avsetnader knytt til omtvista eigedomsskatt.